

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 455
van **YASMINE KHERBACHE**
datum: 7 april 2016

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Dienst Slachtofferonthaal - Tussenkomen na aanslagen in Brussel en Zaventem

De dienst Slachtofferonthaal komt tussen zodat slachtoffers of na(ast)bestaanden van het slachtoffer de nodige aandacht krijgen tijdens de hele gerechtelijke procedure en hun rechten kunnen laten gelden.¹

De magistraat die het dossier behandelt, kan vragen dat een justitieassistent tussenkomt indien die oordeelt dat de omstandigheden of de gevolgen van het misdrijf een bijstand vereisen. Daarnaast kan men ook zelf contact opnemen met een justitieassistent. De justitieassistent zal dan toestemming vragen aan de magistraat om tussen te komen. Naar aanleiding van de aanslagen in Brussel en Zaventem van 22 maart 2016 heb ik hierover volgende vragen.

1. Wat de slachtoffers betreft.
 - a) Bij hoeveel slachtoffers van de aanslagen in Brussel en Zaventem van 22 maart 2016 is de dienst Slachtofferonthaal tussengekomen?
 - b) Hoeveel van hen werden door de justitieassistent zelf gecontacteerd? Hoeveel van hen werden op eigen vraag gecontacteerd?
 - c) Hoe verhoudt het bereikte aantal slachtoffers zich tot het totale aantal slachtoffers van de aanslagen?
 - d) Wordt er getracht het totaalaantal slachtoffers van de aanslagen in kaart te brengen?
 - e) Wordt er vervolgens getracht systematisch alle slachtoffers te bereiken? Hoe gebeurt dat?
 - f) Worden daarbij eventueel afspraken gemaakt met de justitiehuisen van de Franse Gemeenschap (vooral in Brussel)?
 - g) Meent de minister dat het bereik tot zover 'voldoende' is?
2. Wat de na(ast)bestaanden betreft.
 - a) Bij hoeveel na(ast)bestaanden van de aanslagen in Brussel en Zaventem van 22 maart 2016 is de dienst Slachtofferonthaal tussengekomen?
 - b) Hoeveel van hen werden door de justitieassistent zelf gecontacteerd? Hoeveel van hen werden op eigen vraag gecontacteerd?

¹ <http://www.justitiehuisen.be/slachtoffer>

- c) Hoe verhoudt het bereikte aantal na(ast)bestaanden zich tot het totale aantal na(ast)bestaanden van de aanslagen?
 - d) Wordt er getracht het totaalaantal na(ast)bestaanden in kaart te brengen?
 - e) Wordt er vervolgens getracht systematisch alle na(ast)bestaanden te bereiken? Hoe gebeurt dat?
 - f) Worden daarbij eventueel afspraken gemaakt met de justitiehuizen van de Franse Gemeenschap (vooral in Brussel)?
 - g) Meent de minister dat het bereik tot zover 'voldoende' is?
3. Wat de gevolgen voor de dienst Slachtofferhulp betreft.
- a) Wat betekent het totaalaantal behandelingen n.a.v. de aanslagen in Brussel en Zaventem van 22 maart 2016 door de dienst Slachtofferonthaal voor de werking van de justitiehuizen? Heeft dit gezorgd voor een grote piek in verhouding tot het totaalaantal slachtoffers en na(ast)bestaanden in behandeling?
 - b) Concentreren de behandelingen n.a.v. de aanslagen in Brussel en Zaventem zich bij het justitiehuis in Brussel of hebben de aanslagen ook gevolgen voor de overige justitiehuizen? Indien mogelijk zo veel mogelijk een overzicht per justitiehuis.
 - c) Waren en zijn de justitiehuizen voldoende voorzien op het behandelen van de slachtoffers en na(ast)bestaanden van de aanslagen, wat betreft:
 - capaciteit
 - aard van het werkZijn de justitieassistenten bijvoorbeeld voldoende opgeleid om om te gaan met aanslagen van deze aard en omvang?
Worden de justitieassistenten geconfronteerd met vragen waarop men nog niet voorzien is?
- ...
4. Wat de doorverwijzing naar de gespecialiseerde diensten betreft, bijvoorbeeld psychosociale of juridische hulp.
- a) Hoeveel van de respectieve slachtoffers/na(ast)bestaanden werden doorverwezen naar welke diensten?
 - b) Zijn deze diensten voldoende bemand voor de mogelijke behandelingspiek?
 - c) Zijn zij voldoende uitgerust om ook inhoudelijk om te gaan met de specifieke vragen naar aanleiding van de aanslagen?
5. Wat de evaluatie betreft.
- a) Hoe evalueert de minister de behandeling van slachtoffers en na(ast)bestaanden tot zover?
 - b) Wat kan beter? Zal er eventueel worden bijgestuurd?

ANTWOORD

op vraag nr. 455 van 7 april 2016

van **YASMINE KHERBACHE**

1. De dienst slachtofferonthaal treedt op nadat zij door het openbaar ministerie wordt gevat. Het openbaar ministerie heeft de dienst slachtofferonthaal gevat om een diensaanbod te doen naar de nabestaanden van overleden slachtoffers en naar de gewonde slachtoffers. De diensten slachtofferonthaal van Brussel (NL en FR) staan samen in voor een gecoördineerde aanpak naar de slachtoffers toe in het kader van de aanslagen in Brussel. Van in het begin zijn er afspraken gemaakt tussen de beide diensten o.m. over het diensaanbod, over de tussenkomst t.a.v. buitenlandse slachtoffers, ...

Daaropvolgend heeft de dienst slachtofferonthaal van het justitiehuis van Brussel (NL) een diensaanbod verstuurd naar 243 gewonde slachtoffers die minstens één dag gehospitaliseerd zijn geweest.

Via een diensaanbod brengt de dienst slachtofferonthaal de slachtoffers op de hoogte van het bestaan en de opdrachten (algemene informatie over de gerechtelijke procedure en de rechten van slachtoffers en specifieke informatie over het strafrechtelijk dossier, bijstand tijdens deze gerechtelijke procedure (vb. bij inzage dossier, op zitting, ...) van de dienst slachtofferonthaal. Een diensaanbod blijft onbeperkt geldig. Een slachtoffer dat niet onmiddellijk reageert op een diensaanbod kan binnen een aantal weken misschien wel de behoefte hebben om contact op te nemen met de dienst slachtofferonthaal.

Bovendien werd er naar heel wat gewonde slachtoffers een dubbel diensaanbod (zowel door het Nederlandstalig Justitiehuis als het Franstalig justitiehuis) verstuurd, dit om niets uit te sluiten qua moedertaal.

Binnen het coördinatieteam van het crisiscentrum wordt samengewerkt om zo veel mogelijk slachtoffers in kaart te brengen. De diensten slachtofferhulp binnen de CAW nemen proactief contact op met alle slachtoffers die zich gemeld hebben bij het Rode Kruis. Zij informeren de slachtoffers ook over het aanbod binnen het slachtofferonthaal van de justitiehuizen. Daarnaast worden via andere kanalen mogelijke slachtoffers gewezen op het bestaan van de aanbod binnen slachtofferhulp en slachtofferonthaal.

2. Ingevolge de onderlinge afspraken heeft de dienst slachtofferonthaal van Brussel (NL) een diensaanbod verstuurd naar 17 families van nabestaanden van de 32 families van overleden slachtoffers.

Het diensaanbod werd verstuurd naar de inwonende partner. Indien er geen inwonende partner was, werd het aanbod verstuurd naar de partner. Indien er geen partner was, werd het aanbod verstuurd naar de ouders (indien gescheiden, naar beide ouders afzonderlijk) of naar de meerderjarige kinderen.

Net zoals voor gewonde slachtoffers geldt dat een diensaanbod onbeperkt geldig is en naar de nabestaanden een dubbel diensaanbod een dubbel diensaanbod kunnen ontvangen hebben omdat het niet duidelijk is wat hun moedertaal is.

3. Zoals gesteld reageren niet alle slachtoffers of nabestaanden onmiddellijk. De dienstaanboden zijn de afgelopen weken verstuurd en slachtoffers/nabestaanden reageren niet altijd onmiddellijk. Op 22 april 2016 hebben 9 slachtoffers of nabestaanden positief gereageerd op het dienstaanbod, dit cijfer moet dus zeker geïnterpreteerd worden in die zin dat slachtoffers of nabestaanden niet altijd onmiddellijk reageren.

Vermits het gerechtelijk onderzoek wordt gevoerd in het gerechtelijk arrondissement Brussel, is de dienst slachtofferonthaal van het justitiehuis van Brussel bevoegd. Slachtoffers en nabestaanden zullen dus worden begeleid door de dienst slachtofferonthaal van Brussel. Niettemin kan het slachtoffer of een na(ast)bestaande wegens zijn geografische verwijdering, verplaatsingsmoeilijkheden of taalkennisproblemen zich richten tot de dienst slachtofferonthaal van het arrondissement waar hij verblijft.

De opdrachten die de dienst slachtofferonthaal uitvoert, zijn in elk dossier hetzelfde, ongeacht de aard van de feiten. Ze hebben een informatieopdracht (algemene informatie over de gerechtelijke procedure en de rechten van slachtoffers en specifieke informatie over het strafdossier) en een bijstandsoopdracht (bv. tijdens de inzage van het dossier, bij burgerlijke partijstelling, tijdens de zitting,...). De justitieassistenten hebben hier een expertise in ontwikkeld.

4. De slachtoffers en nabestaanden waarmee de dienst slachtofferonthaal tot nu toe contact had, werden doorverwezen naar het centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) (2), naar hun verzekeringsmaatschappij (2) en/of naar de Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers (1).

De impact van de doorstroom van slachtoffers naar slachtofferhulp binnen de CAW wordt gemonitord. Mochten zich capaciteitsproblemen voordoen, zal dit met de sector worden opgenomen. De verzekeringsmaatschappijen en de Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers vallen niet onder mijn bevoegdheid.

Een stafmedewerker van Steunpunt Algemeen Welzijnswerk vzw staat in contact met andere betrokken (overheids)diensten en neemt deel aan informatievergaderingen. Hij zorgt telkens voor een terugkoppeling naar de hulpverleners van slachtofferhulp binnen de CAW zodat zij specifieke vragen naar aanleiding van de aanslagen kunnen beantwoorden.

5. Voor een echte evaluatie is het nu nog te vroeg en een mogelijke bijsturing zal in de komende periode kunnen volgen. De justitieassistenten hebben in de loop der jaren heel veel expertise verkregen in de opdrachten die hen werden toebedeeld en alles wijst er op dat men ook in deze omstandigheden we kunnen vertrouwen op hun engagement, ervaring en professionalisme.